

SPN - Svenskt Palliativt Nätverk

Nyhetsbrev – november 2016 nr 144 årgång 15

Nationell vårdplan för palliativ vård – NVP är nu lanserad

Efter tre år har projektet med framtagande av NVP nått sitt mål. Vi vill rikta ett **STORT** tack till alla som bidragit med sin tid, kunskap och sitt engagemang, utan er alla hade detta inte varit möjligt!

NVP finns nu tillgänglig på Palliativt Utvecklingscentrums hemsida. Här finns också en informationsfilm om NVP, broschyrer och annan information som kan vara viktig att ta del av inför implementering av NVP i sin verksamhet. Utbildningsdagar har anordnats under hösten och ytterligare en planeras till februari 2017.

Enheter som har för avsikt att införa NVP, registrerar sig som NVP-användare via hemsidan och kommer därefter att få tillgång till dokumenten för klinisk användning via individuell inloggning.

[Klicka här för att komma till vårdplanen](#)

Avhandling

Anna Bratt, specialistpsykolog disputerade i maj 2016 vid Linnéuniversitet på avhandlingen - "Surviving the loss of a Child, a spouse, or both: Implications on satisfaction and mortality in older ages"

Sammanfattning:

Förlust av ett barn eller en make/maka beskrivs vara bland det mest negativa man kan drabbas av i livet. Trots att risken att förlora nära och kära ökar med stigande ålder, finns det i dagsläget få studier som undersökt hur sådana förluster påverkar hälsan hos äldre personer och om en sådan påverkan varierar beroende på om det är förlust av barn, make/maka eller barn och make/maka.

Avhandlingen undersöker det här ämnet i tre delstudier. Först studeras om deltagarna inom förlustgrupperna beskriver förlusten som en av de tre viktigaste negativa händelserna i deras liv. Därefter utforskas om förlusten inverkar på livstillfredsställelse och dödlighetsrisk. Deltagarna kommer från en svensk nationell studie om åldrande och omsorg, nämligen the Swedish National Study on Aging and Care (SNAC).

Resultaten i den här avhandlingen visar att majoriteten av de deltagare som har förlorat ett barn, en make/maka eller både och, upplevde förlusten som en av de tre mest negativa händelserna i livet. Ungefär 70% av de som hade förlorat antingen ett barn eller sin make/maka nämnde någon av dessa förluster bland de tre viktigaste negativa händelserna. Av de som hade förlorat både ett barn och make/maka valde ca 48% båda förlusterna, medan ca 40% uppgav antingen förlusten av barnet eller maken/makan.

De olika förlusterna tycks endast ha en liten inverkan på deltagarnas livstillfredsställelse och dödlighetsrisk. Det framkom att för varje år som hade förlutit sedan förlusten/förlusterna minskade risken att dö med ca 1%. Resultaten tyder på att det inte går att dra slutsatsen att en typ av förlust skulle

ha större inverkan jämfört med någon annan. Könsskillnader hittades: män inom samtliga förlustgrupper hade lägre livstillfredsställelse jämfört med kvinnorna i samma grupp, dessutom hade männen inom gruppen som förlorat ett barn en ökad risk att dö jämfört med kvinnorna.

Anna Bratt, e-post: anna.bratt@vgregion.se

Till avhandlingen

Doktorand i vårdvetenskap - Införande av palliativa konsultteam på sjukhus

En doktorandtjänst inom projekt om införande av palliativa konsultteam på sjukhus finns att söka med deadline 14 november.

Det övergripande syftet är att studera processer och effekter av palliativa konsultteam som strategi för införande av palliativ vård på sjukhus. I projektet knyts områden som vårdvetenskap, palliativ vård, organisering, samverkan och teamarbete samman med implementeringsforskning. I designen eftersträvas en kombination av problemlösning och kritiskt orienterad reflektion, dvs att ta fram praktiska lösningar och kritiskt reflektera över organiseringen av palliativ vård.

[Läs mer om tjänsten här](#)

Nu finns IPOS på svenska - för nedladdning

IPOS (Integrated Patient care Outcome Scale) är ett skattningsinstrument som kan användas för att bedöma palliativa vårdbehov oavsett patientens diagnos eller vårdplats. Det kan således användas inom allmän och specialiserad palliativ vård men även inom andra vårdformer. IPOS är översatt till svenska och finns tillgängligt för nedladdning på hemsidan till Palliativt Utvecklingscentrum i Lund (utan kostnad, registrering krävs).

IPOS på svenska är utvecklat och översatt av Ingela Beck och Carl Johan Fürst och deras team vid Palliativt Utvecklingscentrum samt samarbetspartners vid Högskolan Kristianstad, Sophiahemmet Högskola och Region Skåne. Implementering av IPOS har nu påbörjats vid de palliativa enheterna inom Region Skåne.

Kort om IPOS

När patienten svarar på frågorna i IPOS erhålls ett s.k. patientrapporterat utfallsmått (PROM). Patienterna upplever samtalen i förhållande till IPOS som mycket värdefulla. Det finns också möjlighet för patientcentrerad rapportering av personal när patienten inte längre själv kan rapportera sina besvär. IPOS består av 10 frågor som täcker in viktiga områden som vanligt förekommande symtom, oro och ångest, nedstämdhet, informationsbehov, praktiska problem, närståendes oro samt existentiella aspekter.

[Klicka här för att komma till hemsidan](#)

Sjuksköterskor skapade it-verktyg för ökad kvalitet

En surfplatta med mallade frågor som skapar text som går rakt in i journalsystemet. Det ger sjuksköterskorna mer kvalitetstid med patienten och gör dubbel-dokumentation överflödigt.

[Klicka här för att läsa artikeln](#)

"Pallbox" stor framgång i Alingsås

Apotekaren Anders Ryberg på Alingsås lasarett och hans kollegor har förbättrat tillgången till läkemedel för patienter i livets slutskede via så kallade pallboxar. Stora resurser sparas med det nya arbetssättet.

[Klicka här för att komma till artikeln](#)

Lag om "framtidfullmakt" ska bli alternativ till god man och förvaltare

Framtidfullmakter ska bli en ny form av ställföreträdarskap

för vuxna. Sverige är sist ut i Norden med att införa detta och man gör en egen lösning med målet att en person i förväg ska kunna ta någon att sköta ens ekonomi. Det framgår av en Lagrådsremiss.

- En framtidsfullmakt stärker din rätt att själv bestämma vem som får fatta beslut åt dig senare i livet, när du inte längre själv har möjlighet, säger justitieminister Morgan Johansson (S).

[Klicka här för att läsa artikeln](#)

albanska amhariska arabiska bosniska
centralkurdiska danska dari engelska
finska franska grekiska isländska
italienska japanska kinesiska, mandarin
kinesiska, kantonesiska kroatiska lettiska
makedoniska nederländska nordkurdiska
pashito persiska polska portugisiska
romani rumänska ryska serbiska somaliska
spanska teckenspråk thailändska tigrinja
tjetjenska tyska ungerska

Vet du om det finns skriftlig information om livets slutskede på andra språk än svenska?

Frågan ställdes i ett tidigare nyhetsbrev och vi fick svar om att det på Karolinska Sjukhuset tagits fram broschyrer om att avbryta eller avstå från att sätta in livsuppehållande behandling. Broschyren finns på flera olika språk.

Vi har ingen ytterligare information om broschyrer eller text finns tillgänglig på andra språk om livets slutskede.

Boklotteri

Denna månad lottar vi ut tre exemplar av Palliativ vård ur ett tvärprofessionellt perspektiv som har skänkts av Liber.

Om böckerna står det:

Fokus i denna bok är det tvärprofessionella teamarbetet inom palliativ vård. Författarna går igenom den palliativa vårdens fyra hörnstenar: symtomkontroll, kommunikation, teamarbete och närståendestöd. Syftet är att bidra till kunskap och stöd för personal som arbetar med patienter i palliativ skede, från tidig till sen fas och oavsett om det är på sjukhus, i hemmet, inom kommunernas särskilda boenden eller på specifika palliativa enheter.

Bokens innehåll levandegörs med hjälp av en autentisk fallbeskrivning, en patient och hennes familj som läsarna får följa under tiden de får vård av det palliativa teamet. I boken finns dessutom ett kapitel om etiska konflikter och dilemman som kan uppstå i den palliativa vården.

Palliativ vård ur ett tvärprofessionellt perspektiv vänder sig till alla professioner inom palliativ vård och tar därför ett brett grepp om innehållet i palliativ vård utifrån de olika dimensioner som vården omfattar. Boken är tänkt för universitetsutbildningar inom sjukvård samt för specifika yrkesutbildningar inom vård och omsorg.

Om författarna

Redaktörer för boken är Inger Benkel, Ulla Molander och Helle Wijk. Alla tre forskar inom sjukvård och arbetar kliniskt i palliativ vård respektive på universitetets vårdutbildningar. De har olika professionell bakgrund i form av kurator, läkare och sjuksköterska, och vill med boken betona vikten av ett fungerande teamarbete för en god palliativ vård.

Vill du vara med på utlottningen av böckerna så skicka epost till infospn@stockholmssjukhem.se senast den 28 november 2016 och glöm inte skriva namn och adress dit boken ska skickas om du vinner.

Förra månadens böcker vanns av: Anna Cervin, Mjölby, Sofi Hedberg, Svärdsjö, Birgitta Nilsson, Härnösand, Irma Pettersson, Gävle, Jessica Stenvall, Vilhelmina

Dödshjälpsdiskussion på radio

Dödshjälp är en komplex fråga som väcker starka känslor. Ska en person som lider svårt i livets slutskede få hjälp att avsluta sitt liv, om hen själv vill det? Eller är det en farlig väg att ge sig ut på, där ett stort ansvar flyttas över på den som är allvarligt sjuk?

Studio 1 i Sveriges Radio hade en diskussion i frågan med anledning av en artikel om en person som lidit svårt i slutet av sitt liv

[Klicka här för att komma till inslaget](#)

Mer forskning krävs om vår inställning till dödshjälp

Läkartidningen

Så lyder rubriken på en debattartikel i Läkartidningen.

Huss-symposium i palliativ vård måndag 28 november 2016 kl.17.00 - 19.00

Tema

Anhörigas behov av stöd i palliativ vård.
En kunskapsöversikt om anhöriga och palliativ vård presenteras och diskuteras. Översikten publiceras av Nationellt kompetenscentrum anhöriga - Nka, under hösten 2016

Föreläsare

Ingrid Hellström, docent i palliativ vård vid Ersta Sköndals högskola.

Plats

Stockholms Sjukhem, Magnus Huss aula, Mariebergsgatan 22, Stockholm

För de som anmält sig serveras en smörgås.

Anmälan och frågor

E-post: monica.erlandsson@stockholmssjukhem.se
senast den 21 november 2016

Varmt välkommen!

Vänliga hälsningar

Sylvia Sauter

Palliativt Centrum
Stockholms Sjukhem

Carl Johan Fürst

Palliativt utvecklingscentrum
Lund

Detta nyhetsbrev har gått ut till alla som anmält intresse för att delta i nätverket.
Har du bytt e-postadress, vänligen hör av dig till infospn@stockholmssjukhem.se